

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Yılmaz Tunç* tarafından Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Türkiye'de cezaevlerinde, özellikle siyasi mahpuslara yönelik gerçekleştirilen hak ihlalleri, uzun yıllardır ciddi bir insan hakları sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu ihlaller, mahpusların temel hak ve özgürlüklerine yönelik sistematik bir baskı ve kötü muamele şeklinde tezahür etmektedir. Tek kişilik hücrelerde uzun süreli tecrit, avukat görüşmelerinin izlenmesi ve kayıt altına alınması, haberleşme haklarının kısıtlanması, sağlık hizmetlerine erişimin engellenmesi ve cezaların keyfi olarak uzatılması, siyasi mahpusların maruz kaldığı başlıca ihlallerdir.

Bu uygulamalar, mahpusların fiziksel ve psikolojik sağlığı üzerinde derin yaralar açmakta, hukukun evrensel ilkelerini ve insan hakları standartlarını ciddi şekilde ihlal etmektedir. Özellikle, siyasi görüşlerinden dolayı cezaevlerinde bulunan mahpuslara yönelik bu sistematik baskı, adaletin tarafsızlığına olan güveni zedelemekte ve toplumsal barışı tehdit etmektedir. Türkiye'nin cezaevlerindeki bu insan hakları ihlalleri, acilen bağımsız ve tarafsız bir şekilde ele alınmalı, mağdurların hakları iade edilmelidir.

Son olarak Adana Kürkcüler 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi'nden yeni açılan Adana Suluca Y Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edilen İmran Esmer adlı mahpusun tek kişilik hücrede tutulduğu, kimseyle görüştürülmediği, kendisine gönderilen mektupların verilmediği tarafıma iletilmiştir. İmran Esmer'in ailesi ve avukatıyla yaptığım görüşmede, İmran Esmer'in hakkında verilmiş bir hüküm bulunmamasına rağmen ağırlaştırılmış müebbet cezası almış gibi tek kişilik hücreye konduğunu, midesinden rahatsızlıkları bulunduğu, havalandırma ve sohbet haklarından yararlandırılmadığı tarafıma iletilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Türkiye'de cezaevlerinde özellikle siyasi mahpuslara yönelik gerçekleştirilen tecrit uygulamalarının yasal dayanağı nedir? Bu uygulamalara hangi kriterlere göre ve kimler tarafından karar verilmektedir?
- 2- İmran Esmer'in tek kişilik hücrede tutulmasına ve ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü gibi muamele görmesine ilişkin idari karar ve uygulamanın yasal gerekçesi nedir?
- 3- Esmer'in sağlık durumuna yönelik bağımsız bir sağlık raporu talep edilmiş midir? Bu raporun sonuçları ne olmuştur?

- 4- Ağır ve kronik hastalıkları bulunan tutuklunun tek başına tek kişilik hücrede hayatını idame ettirebileceğine dair sağlık raporu alınmış mıdır?
- 5- Tutuklu tam ve eksiksiz olarak gerekli tedaviye ve ilaçlarına erişebilmekte midir? Hastalığının iyileşmesi ve ilerlememesi için kurum tarafından hangi tedbirler alınmıştır?
- 6- İmran Esmer'in Adana Kürkçüler 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi'nden Adana Suluca Y Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edilmesinin gerekçesi nedir?
- 7- Cezaevlerinde siyasi mahpusların avukat görüşmelerinin izlenmesi ve kayıt altına alınmasının yasal dayanağı nedir? Bu uygulamalar, savunma hakkını ve mahpusların temel haklarını ihlal etmiyor mu? Bu tür uygulamaların hangi ölçütlerle yapıldığı ve hangi denetim mekanizmalarına tabi tutulduğu konusunda bir çalışma yapılmış mıdır?
- 8- Tutuklunun sohbet ve havalandırma haklarının engellenmesine gerekçe oluşturacak bir disiplin cezası var mıdır? Varsa bu disiplin cezasının gerekçesi nedir, hangi nedenle kendisine tebliğ edilmemiştir?
- 9- Disiplin cezası bulunmadığı halde tutuklu ve hükümlülerin cezaevinde sahip olduğu hakların keyfi şekilde engellenmesi suç tekil etmektedir? Bu suçun fail ve sorumluları kimdir, haklarında adli ve idari soruşturma başlatılmış mıdır?
- 10- Tutuklunun savunma hakkının engellenmesi, haberleşme özgürlüğünün ihlal edilmesi ve sağlığa erişimin hakkının kullandırılmaması, cezaevlerinde kötü muamele yasağına aykırılık oluşturmaktadır. Kötü muamele yasağını ihlal eden fail ve sorumlular, Bakanlığınız tarafından tespit edilmiş midir? Haklarında adli ve idari soruşturma başlatılmış mıdır?
- 11- Cezaevlerinde mahpusların haberleşme haklarının kısıtlanması, mektupların verilmemesi ve bu hakların keyfi olarak engellenmesi, ulusal ve uluslararası hukuka ne ölçüde uygunluk göstermektedir? Bu tür ihlallerin önlenmesi için ne tür önlemler alınmaktadır?